

"Een Herculische opgave"**"De implementatie van telematica in de verkeers- en vervoerssector als interorganisatorisch veranderingsproces"**

door Dr. D.H. van Egeraat

Proefschrift, verdedigd op 18 juni 1998 aan de TU in Delft.

Deze boekbespreking is gericht op de beoordeling van wat de auteur heeft beoogd met de ontwikkeling van zijn Herculesmodel voor bruikbaarheidsonderzoek van projectmatige telematicatoepassingen.

S teeds meer wordt onderkend, dat planologie en niet technologie de randvoorwaarde is voor toepassingen van telematica. Het Herculesmodel geeft voor lezers een onontbeerlijke leidraad voor het doen toepassen van telematica bij individuele vestiging en verplaatsing en in de collectieve vervoer en verkeerssector. Ook bij van Egeraat staat de zinvolle toepassing van telematica centraal voor verbeterde ketenmobiliteit+ritkaart+reisinformatie tussen twee of meer beter bereikbare locaties. Ongeacht wanneer, waar en hoe vormt de mobiliteit inclusief de bereikbaarheid een markt. Dit is dus een heel andere benadering dan de traditionele sectorbenadering met technologisch projectmanagement zonder planologische invloed op de randvoorwaarden van macro- en mesoniveau.

Binnen deze benadering onderscheidt de auteur, negen (9) in Hoofdstuk 6 beschreven "opgaven", waarbij hij programmamanagement nodig heeft voor het verkrijgen van volledig samenhangende oplossingen voor ieder van die "opgaven":

	Macro	Meso	Micro
Concept	Marktrontw.	Ontw.Kern	Ontw.Belang
Besluitv.	Impl.strat.	Progr.man	Proj.man
Krachtenveld	Betrekken organisaties	Betrekken programma's	Betrekken personen

Ieder van de "opgaven" 'verfijnt' hij in aandachtsgebieden e.d..

In Hoofdstuk 7 geeft hij twee voorbeelden waarvoor hij het al of niet gebruik van het model voor en na implementatie heeft onderzocht:

- "P+R leasepas" 1990-'92 en "Efficiënt gebruik zakenauto's" 1994-'96
- PRIS reisinformatie 1989-'93 en "In-car-systemen" 1995-'96

Met voor ieder voorbeeld de vraag /toets of het model kan dienen voor een adequate beschrijving van een implementatie en of het model kan dienen als orderingskader voor bij de implementatie betrokkenen.

Het onderzoek geeft zicht op het veranderingsproces, dat is vereist om te komen

tot inzet van telematica voor de kern van een organisatie, respectievelijk wordt duidelijk dat implementatie in sommige gevallen slechts zal slagen indien betrokken organisaties komen tot – naar tijd en inhoud - afgestemde veranderingsprocessen. Twee sleutelontdekkingen uit dit onderzoek zijn, dat formele sturing versus inhoudelijke sturing vragen om programmamanagement i.p.v. projectmanagement en een betere formalisering van de inhoudelijke ontwikkeling dan men gewend is. Het oplossen van de "opgaven" in hun onderlinge samenhang geeft de complexiteit van de implementatie aan. Het huidige 'project'-management schiet voortdurend tekort om recht te doen aan de complexiteit van telematica-implementaties. Sedert de verdediging van zijn proefschrift heeft van Egeraat in diverse publicaties zich steeds meer gericht op de veranderingsprocessen die daartoe bij overheid en bedrijfsleven nodig zijn. Vooral V&W moet de rol van opdrachtgever wijzigen in die van partner.

Van Egeraat heeft met zijn onderzoek aangetoond dat het model zich goed leent voor een praktische invulling.